Цана 500 м. п.

Беларускі Гоман

АДНАДНЁЎКА.

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі—Вільня, Вострабрамская вул. 9.

Аўторак 20-га лютага 1923 г.

Дрэннае становішча.

Беларусь зруйнаваная сусьветнай і грамадзкой вайной руйнуецца падзеленая і далей з аднаго боку неадпавендным для краю соцыяльным ладам, а з другога несумленнай і шкоднай палітыкай уладароў.

Па усей Заходняй Беларусі ідзе безашчаднае галочаньне лесу. Без гаспадарскага дагляду, у шчэнт высекаюцца нашыя непраходныя пушчы, Высекаюцца ня толькі панскія, але і скарбовыя лясы, якія надзялялі вільгацяй сугліністы грунт і гэтым баранілі нас ад неўраджаяў і голаду. Ідзе страшнае грабежства праз паноў нашага краю, якія вывозяць лясы за граніцу, але яшчэ горшыя будуць вынікі ня толькі для нашага краю, але і для польскай маркі. І гэта ў тэй час, калі людзі жывуць у зямлянках, хоць трэба зауважыць, што так называемая адбудова краю ў самой Польшчы праведзена ўжо бадай цалком.

Забіваецца ў карані народны намер палепшыць сваё эканамічнае становішча. Напрыклад, з пачатку свайго пяшчырага шапкаваньня „ruwnego z ruwnym“ каапэрацыя пачала буйна разьвівацца і дарасла да свайго моцнага саюза. Цяпер каапэрацыя зусім разрушана.

Абецаная зямля сялянам раздаецца асаднікам, прадаецца панамі за даляры ці якую іншую цэннасьць, толькі ня маркі польскія. Ці той жа пан эксплюатуе селяніна, не знаючага ні законаў, ні „okulników“. якія чамусьця не падаюцца да агульнага ведама, не публікуюцца.

Тое самае і з налогамі, уся цяжасьць якіх кладзецца пераважна на працоўную гушчу.

Побач з голадам фізычным галадаець і душа. Родныя газэты ніштожацца на поштах, канфіскуюцца, рэдактараў садзяць у вастрогі. А сялянства іншых, польскіх чытаць ня ўмее. Беларускія бібліятэкі служаць прычынай арыштаў, гінуць пры вобысках. Не зацьвярджаюцца статуты культурна-прасьветных і дабрачынных установаў. Не даюцца дазволы на прадстаўленьні беларускіх пьес. А што казаць аб школах. Гэта агульны крык а помачы, крык крыўды. Прыгавары аб школах не зацьвярджаюцца, жадаючых беларускіх школ арыштовываюць, вучыцялёў ссылаюць у чужбіну на непатрэбныя ім курсы, адчыненыя школы зачыняюцца, дзяцям за чытаньне беларускіх кніг суляць „кулька в лэб“. Есьць цэлыя гміны дзе няма ні аднэй школы, бо беларускіх не дазваляюць, а польскіх сяляне ня хочуць. Гады праходзяць а дзеці растуць невучамі, народ адстае ад бегу жыцьця, ад поступу культуры, марнеюць творчыя сілы. Бедната і голад заглядаюць у хату.

Побач з эканамічным занепадам і культурным застоем ідзе спаіваньне народу. Ракой разліваецца дрэннай якасьці гарэлка. Замест школьных і каапэратыўных вывесак віднеюцца рэстаранныя, вінных складаў і т. п.

Вось мы і бачым, што аказаліся ня вызваленымі, а пакананымі і што валодае намі быццам часовы гаспадар, які ня думае аб сваім і нашым дабрабыце, ня думае аб заўтрашнім дню, а без аглядкі руйнуе руіну.

Думаючы аб сваім бытаваньні паўстае пытаньне як звольніцца ад так дрэннай управы і дзе выхад з крытычнага становішча.

Перш на-перш выразным уразуменьнем патрэбнасьці цьвёрдай клясавай барацьбы, пасьля павінна быць у кожнага грамадзяніна Беларусі сьвядомасьць імкненьня да духовага і эканамічнага адраджэньня Бацькаўшчыны. Каб краёвыя творчыя сілы свабодна і самі ўзяліся за адбудову свайго стану Каб сам працоўны гаспадар узяўся за ўпарадкаваньне сваіх хатніх спраў, каб у бядзе свайго народу, пахібах сваіх прадстаўнікоў чуў сваю віну, а ў радасьцях свайго народу чуў сваю заслугу.

Чаму цяпер вёска так агідна пьянствуець, як нават пры царызме ня піла — гоніць на самагонку апошні пуд жыта. Бо яна маральна, духова прыгнечана і пьець з адчаю. Кліч і послух аб сваім, незалежным жыцьці перакаўціся усюды і ў суседзяў здзейсьніўся, а ў нас стварыў сьветлыя лятункі, надзеі, якія разганяе бразг кайданоў. Тут рабачай за выяўленьне і разьвіцьцё свайго нацыянальнага „я“ мае зьдзек ад адміністрацыі, а плады яго працы ідуць на глум панам.

І вось здавалася б, што маючы сваіх абаронцаў і прадстаўнікоў у Варшаўскім Сойме мы павінны спадзевацца, а нават дваждацца паляпшэньня сваей долі, што мы зможам вырашыць усе балючыя пытаньні, залячыць усе раны, прыняцца да спакойнай творчасьці над аздараўленьнем свайго цела і ўзбачываньні свайго духа. Аднак мы бачым зусім іншае. Камунікат Б. П. Клюбу, які друкуецца ў гэтым номяры добра сьведчыць аб тым, што нашы паслы ня гледзячы на іх неапазыцыйнае становішча апынуліся ў вялікай няласцы. Ім далі пачуць, што яны „меншасьць“ і што пан палажэньня вораг праўды працоўных.

Дык мы змагальнікі за гэтую праўду хіба шмат чаго можам спадзевацца?!

І віна тут не нашых паслоў, а тых варункаў, у якіх яны знаходзяцца, віна верхаводаў сучаснай Польшчы, якую адрадзіў клерыкальна-шляхоцкі кляс.

Юр.

✦✦✦✦

Голас выбаршчыка.

Мы выбаршчыкі дачакаліся ўжо калі нашыя прадстаўнікі ў Польскім Сойме пачалі выяўляць волю беларускага народу. Дачакаліся і засумавалі.

Перш-на-перш учасьце ў выбарах сучаснага Прэзыдэнта, маршалка Сойму і падача галасоў за габінэт ген. Сікорскага не знаходзяць спачуцьця сярод нас выбаршчыкаў. Калі немагчыма было выбраць больш прыязных, спачуваючых для нас, дык ці ня лепш было б нашым паслам, як і належа добра выхаваным гасьцям на гэты час пасядзець ціханька ў чужой гасподзе ня мешаючыся ў некарысныя нам справы, каб пасьля на нашыя закіды мог наш пасольскі клюб сказаць: мая хатаз краю, я нічога ня знаю.

Праўда, генарал Сікорскі хітры. Сказаўшы бацькаўскае настаўленьне: „Ніколі ўрад ня будзе слабым супроць тых, хто не захоча быць паслухмяным сынам Рэчыпаспалітай“, пасьпяшыў закінуць у Б. П. Клюб кручок, а на кручок, па старапольскаму звычаю, уздзеў ласыя абецанкі і нашыя паслы клюнулі. Адным словам пагутарыўшы можна згаварыцца. А там усё пойдзе, як па масьле. „Каб толькі ня было ніякіх крызысаў, забурэньняў“.

Але я мушу разбудзіць ад салодкіх думак і папярэдзіць, што мы выбаршчыкі гэтых ласых абецанак ня бачым, а „бацькаўскае“ настаўленьне па старому адчуваем, хоць мы цішэй вады, ніжэй травы. Школ не даюць, палітычныя рэпрэсыі ня сьціхаюць, калянізацыя шырыцца і г. д. Адначасна хачу прыпомніць, што мы сваю ідэю незалежнасьці ня толькі „хаваем і песьцім у сваім сэрцы“, але просім вас паслоў, як асоб нятыкальных, сьмялей і з гордасьцяй выяўляць яе, узгадовываць і грамчэй паведамляць сьвет аб тым, што слова незалежнасьць першае ў нашага дзіцяці і апошняе ў старых.

І калі закрануў гэтую сьвятую для нас справу, дык хачу тут спытаць чаму ў прамове грам. Тарашкевіча не пачулі мы аб юрыдычнай аснове ў маштабе міжнародным аб прыналежнасьці Заходняе Беларусі да Польшчы, ці хаця аб тэй аграмаднай тэрыторыі ад лініі Кэрзона да лініі Дмоўскага, іначай ад лініі па Вэрсальскаму міру да лініі па міру Рыскаму? Ці-ж гэта не права нашае, ці-ж гэта не абавязак нашага беларускага прадстаўніцтва ў польскім Сойме? Ці-ж можна было праходзіць моўчкі каля гэтага так важнага палітычна-дзяржаўнага пытаньня?

Адно выяўленьне нашых крыўд і крытыка „крэсовай“ адміністрацыі ня ёсьць уся наша воля. Добра крытыкуе нават і польская партыя „Вызволене“. Але нашыя патрэбы ідуць шмат далей, чым паноў вызваленцаў. Нашы словы павінны вырывацца з глыбіны доўга мучанай душы, а значыць трэба быць рашучымі і патрэбуючымі.

Мы народ не загартованы, не вышкалены ў палітычнай барацьбе і дзеля таго трэба наскрозь бачыць і моцна трымацца, каб захаваць адналітасьць, не разменяцца, не супакоіцца на дробных канцэсыях.

Украінцы ў Галіччыне чатыры гады, ірландцы ўжо колькі вякоў ліюць кроў за свае народныя ідэалы, а вам, пане Тарашкевіч, калі рыхтуецеся ісьці эвалюцыйным шлях ам, дык трэба больш цьвёрда ступаць і непамалу завіхацца, бо мы ведаем з практыкі жыцьцёвай, што нічога няма горшага, як ждаць і даганяць.

Ну, але першы блін комам.

Выбаршчык.

✦✦✦✦

Весткі з Сойму.

КАМУНІКАТ Беларускага Пасольскага Клюбу.

12 лютага 1923 года ў Сойме Польскай Рэчыпаспалітай адбылася дыскусыя над экспазэ Міністра Заграічных Спраў.

Прамоўцы з розных польскіх клюбаў, абгаварываючы экспазэ Міністра, паміж іншым, падробна разглядалі пытаньне аб усходніх граніцах Рэчыпаспалітай, устаноўленымі Рыскім трактатам 18 сакавіка 1921 г. Усе яны непакоіліся над тым, што ўсходняя граніца Польшчы не зацьверджана праз Эўропу і даказывалі, што заданьнем польскай загранічнай палітыкі павінна быць найхутчэйшае ўстанаўленьне праўных граніц усходніх праз міжнароднае іх прызнаньне.

Шмат у гэтай справе мелі што сказаць ня менш зацікаўленыя беларускія паслы, прадстаўнікі Народу Беларускага, які падзеляны праз Рыскі трактат. Аднак-жа прадстаўнік Беларускага клюбу ня мог у гэтай справе выказаць свае погляды, бо ў нябывала грубы спосаб большасьцяй галасоў правіцы і P.S.L. была прынята прапазыцыя аб спыненьні дыскусыі, маючай на мэце не даць голасу перш-на-перш беларускім і ўкраінскім прадстаўнікам.

Беручы пад увагу вышэйсказанае гэтым рашуча пратэстуем супроць пазбаўленьня права свабоды слова з соймавай трыбуны ў найважнейшых для вас справах і апавяшчаем ніжэйпададзенае:

1. Рыскі Трактат 18 сакавіка 1921 г. быў зроблены без учасьця і санкцыі ўсяго Беларускага Народу.

2. Справа Віленшчыны, дзе палякі побач беларусаў, літвіноў і жыдоў зьяўляюцца меншасьцяй была развязана аднабока праз палякоў, бо ані беларусы, ані літвіны і жыды ўчасьця да выбараў у Віленскі Сойм 8 студня 1922 г. ня прынімалі.

3. Усходняя граніца Польшчы абапёртая на Рыскім трактаце ёсьць тымчасовая і можа быць аканчальна ўстаноўлена згодна з міжнародным правам і ў паразуменьні з цэлым Беларускім Народам.

— **Беларускі Пасольскі Клюб.**

Варшава 13.II.923.

✦ 10-га лютага ў Сойме перад першым чытаньнем урадовай прапазыцыі, аб удзяленьні за парукаю Ураду крэдыту 120 мільёнаў марак гміне м. Львова, выступіў з прамовай пасол-украінец грамадзянін Луцкевіч, які сказаў, што ён проціў асыгнаваньня дзяржаўных крэдытаў тым тэрыторыям, якія Лігай Народаў яшчэ аканчальна не прызнаны належачымі да Польскай дзяржавы, як, напрыклад, Усходняя Галіччына. Такая, здаецца, зусім слушная і цьвярозая заява, абапёртая на трактатах падісаных самой Польшчай, выклікала ў Сойме цэлую буру. З лаваў

082235

польскай правіцы і цэнтру разлягліся бурныя пратэсты і крыкі: „правакатар“, „бальшавіцкі шпік“, і г. д. Маршалак Ратай, які наагул да нацыянальных меншасьцяў заўсёды вельмі несправядлівы, спыніў гр. Луцкевіча і пасьля зусім адабраў у яго слова.

Цікава ці удасца тым, хто крыкам заглушае голас праўды ў сваёй хаце абдурыць такім спосабам і цэлы сьвет?! Усе гэтыя паны неразумнымі пастункамі як-бы хочуць сказаць меншасьцям: дармо дамагаецеся і спадзяяцёся на нашу Польшчу!

Забойства мітрапаліта Юрыя галавы праваслаўнай царквы ў Польшчы, выклікала з боку Беларускага і Украінскага Пасольскіх клюбаў выступленьне у Сойме аб найскарэйшым скліканьні Сабора з прадста нікоў ад духавенства і міран праваслаўнай царквы ў Польшчы.

Кс А. Станкевіч 7-га лютага ў справе бюджэтнага провізор'юма сказаў у Сойме вялікую прамову, ў якой дамагаўся ўнясеньня ў бюджэт патрэбаў беларускай школы, адбудовы зруйнаваных гаспадарак і сацыяльнай апекі.

„Kurjer Polski“ паведамляе, што п. Сярэбранікаў, які кандыдаваў да Сойму і Сэнату, пастанавіў прыняць мандат да Сойму. Дзеля гэтага вакантны мандат з 16-кі да Сэнату прыме А. Уласаў, вядомы беларускі дзеяч, б. рэдактар „Нашае Ніва“.

З газэт.

Наша праўда.

Віленская газ. „Słowo“ у № 29 у сваей перадавіцы ліець сьлёзы над тым, што уплыў шляхты і ксяндзоў на „Kresach“ панырнуў у вечнасьць.

Зьнікаюць даўнейшыя ,,пляцоўкі польскасьці на „Kresach“ і што рэдкі тут ёсьць польскі элемэнт, які мог-бы зажыць, заменяюць яго асаднікі без інвэнтара, на манер Аракчэеўскіх калёніяў і наезжыя ўрадоўцы, якія жывуць адгарадзіўшыся ад рэшты грамадзянства неякім кітайскім мурам, значыць элемэнты, якіх першая бура павінна зьмясьці.

З гэтага бачым, што урэшцэ жыцьцё змусіла прызнаць нашу праўду хоць частку польскага грамадзянства. Так, польскасьць на „Крэсах“ трымалася толькі ў маёнтках, касьцёлах і ў прыезднага элемэнту, цяпер голас мае адвечны тутэйшы жыхар, пазнаўшы сабе цану—беларус.

ДОПІСЫ.

Права дужэйшага.

У Язьненскай гміне, Дзісьненскага павету быў выбраны гміннай радай на войта мясцовы ўсімі паважаны С. Мятла-Мятлёнак, але павятовы стараста выбары не зацьвердзіў і назначыў войтам шляхціца Спірыдовіча, як мае заплютаную прошласьць, а заступнікам войта вядомага тамашняга спэкулянта Багудзкага.

Z.

У Глыбоцкай гміне Дзісьненскага павету з радных гмін быў выбраны войтам Аляксандар Зеваліч, але старасту не даўспадобу быў гэты прадстаўнік народу і ён выбары не зацьвердзіў, а назначыў свайго аднадумца шляхціца Петра Гінтаўта, які сваімі груба шовіністычнымі паступкамі і шляхоцкімі капрызамі крыўдзіць нацыянальнае і чалавечае пачуцьцё сялян.

У Вязынскай гміне, Вялейскага павету, выбары ў гмінную раду адбыліся, як і трэба — выбралі тых, каго хацела грамада. Але гэта відаць не спадабалася тутэйшаму абшарніку Гіцэвічу, які пастараўся пазнаходзіць прычыны (чаго ў нас пан ня зможа!) і павыганяў радных, а панасажываў — сабе паслушных ня зважаючы на пратэсты выбаршчыкаў. Адным словам: скачы ўража, як пан кажа. І вось цяперашняя рада скачыць пад дудку Гіцэвіча. А пану гэта толькі і трэба было. Цяпер ён ніколі не даець сваіх падвод у гміну. Стайковую павіннасьць у нас адбываюць толькі самыя заняпаўшыя, бяднейшыя гаспадары, якія нават ня могуць адкупіцца ад гмінных верхаводаў бутэлькай „Kresówki“. Пры выбарах у Павятовы Соймік, дык Гіцэвіч зрабіў так, што выбраў сябе, бо ніхто яго выбіраць не хацеў. Дык вось як у нас сам упраўляе (самаупраўленьне) пан плюючы на закон і народ.

С. Саха.

Глумленьне асаднікаў над беларусамі.

З мст. Мір, Ярэміцкай гміны, Навагрудзкага павету ехалі пьяныя асаднікі і спаткаўшы па дарозе гаспадара з вёскі Некрашы, загадалі зьехаць яму з дарогі, а пасьля злесшы з воза зьбілі да паўсьмерці ні за што гэтага селяніна.

С.

У мяст. Турцы (Навагрудчына) на кірмашы селянін Гуз з вёскі Рапье ва купіў сабе барана. Гэтага-ж барана перш таргаваў асаднік з двара Пузяневічы Нагнаўшы селяніна ён пачаў адбіраць барана і біць селяніна. Падышоўшы на выручку сын, быў таксама абабіты.

Ю. Б.

Паліцыянты буяняць.

Паліцыянты пастарунку ў Блошніках Арэхаўскай гміны, Дзісьненскага павету абабілі Мацея Папелу за тое, што той ў дзень каталіцкага сьвята вазіў гной на сваё поле.

Гэтыя самыя паліцыянты без дай-прычыны моцна зьбілі Стасючонка з в. Попелы па нагавору яго ворага, які перад гэтым спаіў гарэлкай паліцыянтаў.

N. M.

Паліцыянт мястэчка крынкі Вітэр (Горадзеншчына), калі ў царкве ішла служба ў Калядную ноч, круціўся паміж народу і вычвараў небывалыя рэчы. Падышоўшы да старога дзеда зрабіў рух, што хоча з ім прывітацца і калі той працягнуў руку, дык Вітэр плюнуў яму ў далонь. Шмат каго без усялякай прычыны вадзіў на пастарунак спісываў пратаколы, а былі выпадкі, што біў там-жа па твары нават 60 годніх старыкоў.

Віхура Янка.

Паны панують.

Было гэта прошлым летам — селянін в. Аляхновічы Марка Войцік вывеў пасьвіць каня ды ня ўгледзіў, як кон узышоў на дзірван мясцовага пана Ф. Гедруся. Калі Войцік пашоў зганяць каня, разлёгся выстрал і Войцік зваліўся падстрэлены Ф. Гедрусем. Збегшыся людзі нашлі Войціка ужо нежывым.

У Дзісьненскім павеце ёсьць двор пана Багуцкага Чырвоны Двор. Кухарка ноччу даіла кароў, а хлапчук сьвяціў ёй лучынай і відаць недзе закінуў агонь і двор згарэў. Чамусьці пану Багуцкаму ўздумалася памучыць суседнія вёскі,—па яго дапросу, быццам сяляне яго спалілі, пачаліся вобыскі, арышты, пабоі ў вёсках Шаркаўшчына, Пятровічы і інш.

Цімох.

Кінь наўкола вокам,
Дык крывавым скокам,
Не сьлязой заплачыш
Як усё пабачыш.

З гэткай апекай, дык нас зьядуць сьвіньні,
Ці мусім зрабіцца кусьлівай сабакай.

Ф. Багушэвіч.

Палітычныя падзеі.

Францыя Арыштаваны і пасаджаны ў вастрог дэпутат камуніст Кашэн. Кашэн прыймаў удзел у нарадзе прадстаўнікоў нямецкіх камуністаў у справе акупацыі французамі Рурскага басэйну.

Французкая правінцыя Брэтань дамагаецца незалежнасьці.

Англія. У Вашынгтоне падпісаны дагавор аб англа-амэрыканскіх даўгох на суму 4 004.126 085 даляраў.

Нямеччына. Адбыўся абмен ратыфікацыйнымі дакумэнтамі дагавору ў Рапало паміж Расеяй і Нямеччынай.

У Кёнігсбэргу адбыліся паважныя даманстрацыі проціў французаў, англічан і палякаў.

Рэцрэсыі французаў у Рурскім басэйні трываюць далей. Заняты новыя абшары. Рабочыя бастуюць. Забаронены ўезд у акупаваныя абшары нямецкім міністрам і вываз вугля ў Расею і Нямеччыну.

Літва. Рада паслоў выслала да Літоўскага ўраду ультыматум, каб у працягу трох дзён была ачышчана тэрыторыя Клайпэды ад паўстанцаў. Саюзьнікі вымагаюць выдачы Клайпэдзкімі паўстанцамі аружжа; паўстанцы адмовіліся і заявілі, што будуць да канца змагацца за незалежнасьць бацькаўшчыны.

Ліга Нацый. У Парыжы адбылася чарговая сэсыя Лігі Нацый, на якой, паміж іншымі, выраашана справа аб падзеле нэйтральнай зоны паміж Літвой і Польшчаю. Участак жал. дар. Вільня Горадной прысуджаны Польшчы. Польскі прадстаўнік праф. Аскэназы згадзіўся на гэты падзел, прадстаўнік-жа Літвы—катэгарычна запратэставаў і заявіў, што Літва на падзел ніколі ня згодзіцца.

Польшча. Міністр Унутранных спраў зьвярнуўся да ваяводаў у „Кангрэсоўцы“ каб прадставілі кандыдатаў на пасады старостаў на Крэсах. (Гэта называецца аздараўленьне адносін на Kresach).

У ўрадовых колах абгаварываецца магчымасьць стварэньня спэцыяльнага дэпартаманту для Крэсаў, які будзе беспасрэдна падпарадкаваны Старшыні Міністраў.

Камуністычны пасол Крулікоўскі звольнены з вастрогу і прыехаў да Варшавы.

У Варшаўскім Сойме Міністр Заграничных Спраў п. Скржыньскі ў сваей прамове заявіў, што Польшча стаіць на грунце выкананьня міжнародных мірных трактатаў.

Міністр фінансаў Грабскі, абрысаваўшы цяжкае фінансавае становішча Польшчы падкрэсьліў патрэбу павялічэньня падаткаў.

Прыняты большасьцю 194 галасоў проці 143 (эндэкаў і жыдоў) часовы бюджэт на першую чэцьвярць 1923 г. Сума расходаў прадбачана на 1200 мільярдаў марак польскіх.

Украінскі пасольскі клюб падаў у Сойм сьпешныя прапазыцыі аб увядзеньні украінскай мовы ў школах, у справе арыштаў і ў справе хаотычнай гаспадаркі на Украінскіх абшарах.

„Kurjer Lwowski“ паведамляе, што Урад Петрушкевіча выслаў ноту да дзяржаў Антанты, ў якой дамагаецца, каб Антанта забараніла Польшчы здаваць у арэнду чужынцам газавыя крыніцы, бо Польшча ня мае права да газы ў Галічыне.

У Беластоку закончылася забастоўка работнікаў якая цягнулася 25 дзён. Работнікі дабіліся падвышэньня платы на 100 працэнтаў.

Бухарын аб сучасным становішчы.

Бухарын у лісьце да аднаго савецкага агента ў Францыі выказаў такія думкі:

Соцыяльная рэвалюцыя ў Эўропе і ў цэлым сьвеце можа працягнуцца шмат гадоў. У працягу гэтага працэсу пралетарскія дзяржавы могуць быць прымушаны ўвайсьці ў часовае паразуменьне з прыгнечанымі і слабымі буржуазнымі дзяржавамі проціў мацнейшых і прыгнетаючых, як напрыклад, цяперашняе паразуменьне Саветаў з Турцыяй проціў заходняга імпэрыялізму. Калі-б, напрыклад, у Нямеччыне распачалася рэвалюцыя, а Польшча накінулася-б на Нямеччыну з усходу, то саюз Савецкіх Рэспублік змушаны быў-бы выступіць проціў Польшчы. І ў гэткім выпадку рэвалюцыйныя работнікі ўсяго сьвету павінны былі б падтрымаць як рэвалюцыю ў Нямеччыне, так і вайну проціў Польшчы. У тым выпадку, калі-б Літва захацела выкарыстаць сытуацыю для выступленьня проціў Польшчы, дык адпаведная ваенна палітычная ўмова з Літвою была-б зусім магчыма.

Літвінаў заявіў, што саюз Сав. Рэспублік не прызнае Усходняй Галічыны часьцінай Польшчы, а так-сама не прызнае і мандатаў на 25 гадоў, якім надзяліла Польшчу Рада паслоў.

Пратэст расейскіх эс-эраў.

Прыгавораныя к сьмерці расейскія эсэры, якія трымаюцца ў вастрозе ў надтцяжкіх варунках зьвярнуліся з пратэстам да ВЦІК-у.

Саветы проціў акупацыі Руры.

Цантральны Камітэт горнарабочых ахвяраваў 100 мільярдаў рублёў, а Цантр. Савет Профсаюзаў 100.000 залатых рублёў на дапамогу рабочым Рура. Украінскі Чырвоны Крыж тэлеграфаваў аб сваей гатоўнасьці памагчы работнікам. Па ўсей Расеі выносяцца пратэсты і адбываюцца дэманстрацыі проціў акупацыі Рурскага басэйну.

З беларускага жыцьця.

У м. Глыбокім Дзісьненскага павету 1-га лютага перад сабраўшымся народам выступалі з інформацыйнымі прамовамі паслы кс. А. Станкевіч і П. Мятла. Гэтымі-ж пасламі быў наладжаны пасольскі сэкрэтарыят на Дзісьненскі павет. Сэкрэтарамі вызначаны: грам. Гайна (м. Глыбокае) і грам. Лубчонак (в. Несьцярэвічы).

У зьвязку з распараджэньнем аб высылцы грамадзян, ня маючых польскага падданства, бадай усе слуцкія паўстанцы падлягалі высылцы за межы Польскага гаспадарства. У справе гэтай пасол Б. Тарашкевіч меў гутарку з дэлегатам Ураду ў Вільні Романам, пасьля якой п. Роман абяцаў вышэйназванае распараджэньне ня ўжываць да слуцкіх паўстанцаў, аднак з тым варункам, каб кожны з іх давёў дакумэнтальна сваё участце ў паўстаньні.

У нядзелю 28 студня адбыўся агульны сход Таварыства Беларускай Школы. Прысутных было больш 50 сяброў. Парадкам дня было: 1) Даклад прэзыдыума Цантральнай Беларускай Школьнай Рады, 2) Грашовая справаздача, 3) Справаздача нагляднай камісіі, 4) Давыбары сябраў у Школьную Раду і у наглядную камісію 5) Зьмена статуту, 6) Аб утварэньні камісіі дзеля апрацоўкі школьных навучнікаў, 7) Аб аб'еднаньні ўсіх новапаўстаўшых таварыстваў беларускай школы, 8) Аб скліканьні зьезду беларускіх вучыцялёў і 9) Бягучыя справы.

Пасьля разгляду усіх пытаньняў агульным сходам былі вынясены належачыя пастановы, з якіх важнейшыя: зрабіць захады аб ўваходзе новых таварыстваў беларускіх школ у Віленскае Цантральнае Таварыства, каб такім чынам аб'еднаць між сабой усе школы і зрабіць працу больш пляновай і карысьнейшай, стварыць пры Школьнай Радзе камісію для апрацоўкі школьных навучнікаў згодна з вымаганьнямі сучаснай пэдагогікі, склікаць сход беларускага вучыцельства, для апрацаваньня праграмы працы ў школах, даручыць зрабіць Школьнай Радзе адпаведныя зьмены ў статуце і ўнясьці на разгляд чародн му агульнаму сходу.

У прэзыдыум Школьнай Рады выбраны: Старшыня Б. Тарашкевіч, віцэстаршыня А. Луцкевіч, скарбнік кс. Адам Станкевіч, сэкрэтар П. Біндзюк, кандыдат Рак-Міхайлоўскі. Апрача азначаных асоб у склад Школьнае Рады увайшлі: сьв. Пліс, М. Красінскі, Падбярэзкі, А. Сакалова, А. Уласаў, М. Кахановіч. Кандыдаты: Малькевіч і Пяткевіч У склад нагляднай камісіі выбраны: Ф. Ярэміч, П. Жаўрыд, Ф. Пяткевіч і Ф. Кепель.

Даводзім да ведама Беларускаму Пасольск. Клюбу, што у м. Маладэчна месцовымі беларусамі быў закладзены аддзел Беларускага К-ту Помачы пацярпеўшым ад вайны, але Вілейскі стараста не зацьвярдзіў, тлумачучы тым, што гэта ёсьць бальшавіцкая арганізацыя.

Праўда вочы коліць.

Газэта „Наша Будучына“ мела неасьцярожнасьць казаць праўду, за гэта яе некалькі разоў канфіскoвывалі, а ўрэшце 6 га лютага спынілі выхад газэты да суда.

З свайго боку рэдакцыя „Н. Б.“ хоча падаць у суд на п. Камісара Ураду м. Вільні аб звароце выдаткаў па выданьню газэты, бо ў свой час ня была паведамлена аб закрыцьці.

АБВЕСТКА.

Вынікі конкурсу.

Разгледзіўшы пьесы, прысланыя на конкурс, абвешчаны Бел. Муз.-Драм. Гуртком, 16 лютага конкурсная камісія ў складзе: прадседацеля прафэсара У. Самойлы і сябраў: вучыцеля Бел. Гім. П. Багдановіча, артысты М. Шчансновіча і віцэстарш. Бел Грам. Сабраньня палкоўніка Г. Канапацкага вынясла такую рэзалюцыю:

Ніводная з прадстаўленых на конкурс пьес не адпаведае элемантарным вымаганьням сцэны як з боку тэхнічнага, сцэнічнага так і літэратурнага і дзеля гэтага ня можа быць надзеляна прэміямі, абвешчанымі Бел. Муз. Др. Гуртком. Аднак, прымаючы пад увагу пэўную вартасьць некатарых пьес і тую працу, якая ўложана аўтарамі, конкурсная камісія знаходзіць магчымым прапанаваць Белар. Грам. Сабраньню выдаць аўтарам трох лепшых пьес гэткія сумы: а) „П. С. Х.“—фацэцыя (№ 15)—100.000 м., б) „Жыцьцё і каханьне“ — драма (№ 3)—100 000 м. і в) „Янка Канцавы“—жарт (№ 1)—50 000 м. Пастанова гэтая перададзена на разгляд Рады Старшынь Бел. Гр. Сабраньні.

Беларусы! Чытайце, распаўсюджывайце і складайце ахвяры на свае газэты!

У нашай сьвядомасьці — наша моц!

Рэдактар-выдавец У. Рэшатаў.

Друкарня С. Бэккера, Субач, 2.